

P o s u d e k
rigorózní práce Mgr. Petra Malého

„Právní úprava stíhání černého obchodu v ČSR“
celkem 121 stran

Právněhistorické zkoumání postihu nežádoucích praktik v hospodářství země při obchodování a směně zboží nalézají živnou půdu v dobách ekonomických krizí, v dobách nedostatku žádaných a nezbytných životních potřeb obyvatel dané země. Bývá tomu tak zejména v situacích způsobených válkami, revolučními převraty a přírodními katastrofami. V historii Československa 20. století velmi tíživé hospodářské poměry přinesly hlavně obě světové války.

Posuzovaná práce „černý obchod“ vztahuje na odpovídající trestnou činnost v nové ČSR i když tehdejší názvosloví hovořilo v právních předpisech i v národohospodářství o lichvě. Souhlasím s autorem, že oba pojmy jsou v trestněprávní oblasti právního řádu v podstatě a nejen v ní, totožné. Práce se pak logicky rozděluje na dvě základní části, historicky starší pojednávající o válečné lichvě v době I. světové války a v létech následujících po ní a druhou část o stíhání černého obchodu.

Právní teorie i praxe Československa mohla navázat na recipované předpisy rakouské, trestní i občanskoprávní vydané na ochranu jednotlivců i celých skupin obyvatel před lichevním jednáním. Autor správně konstatuje, že ke zvýšení této ochrany a pro účinnější potlačování byl navržen v mladém státě nový „protilichevní“ zákon. Seznamuje s okolnostmi jeho přijetí v Národním shromáždění a podrobně vykládá základní pojmy. Se zájmem sleduje také postupně přijímané novely.

Samostatnou kapitolu spisu tvoří pojednání o přípravě a přijetí zákona o lichevních soudech z roku 1919 a k němu připojená, podobným stylem přibližovaná, osnova zákona o trestních pracovních oddílech. Tyto části práce autor podává místy příliš popisně, když podrobně reprodukuje vystoupení poslandů a pod. Naproti tomu výklad zákona o pracovních oddílech - také dosti detailní - působí zajímavě, když je poměrně málo známý. Uplatnění tohoto zákona v praxi (na str. 55) je však nedokončené.

Stejnou metodikou píše autor ve II. části práce o stíhání černého obchodu podle zákona z roku 1947. Výklad oživuje životopisnými údaji některých poslanců, kteří k jeho osnově vystoupili v parlamentě. Postih černého obchodu

v praxi dokumentuje interními předpisy ministerstva vnitra, resp. tehdejšího SNB.

Pochválit je třeba snahu autora přiblížit dobovou situaci v hospodářství země a zásobování obyvatel podle dokumentace Policejního muzea, podle dobového tisku a podle dalších archivních materiálů (Kyjov).

Z formálních nedostatků musím autorovi vytknout neúplné citace v odkazech.

V první části posuzované práce uplatnil při rozboru právních předpisů svou právnickou erudici a smysl pro přesnost výkladu, ve druhé spíše historický přístup ve snaze využít archiválie, které se týkají tématu.

Autor má schopnosti k samostatné tvůrčí práci, má, jak prokazuje posuzovaný spis, hlubší znalosti zkoumané problematiky.

Doporučuji obhajobu.

Otázky : Pracovní oddíly – Tábory nucené práce.
Lichevní soudy ve 20.tých letech

V Praze dne 26. května 2010

Doc.JUDr.Ladislav SOUKUP, CSc.
oponent